

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy hóra	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Emlékezés Borossebesre.

Nagybecskerek, szeptember 16.

Ugy tudjuk: 1867 óta, a mikor a magyar alkotmány helyreállított s a haza sorsát felelős parlamentáris kormány vette a kezébe, Tisza sokévi kormányzása alatt valóságos szabálylává lett szokás az, hogy súlyos esetekben, mikor felette fontos kérdések fenyegetnek, hogy a nép egyes alkatrészei közt az ellentéteket kiélesítik, a belbékét komolyan megzavarják, csillapító, választott bírói szavát a mérleg serpenyőjébe dobja a korona.

Nem parancsképpen, hanem mint véleménynyilvánítást, kívánságot. Ferencz József császár és király mindenki és minden előtt békefejedelem, életének misztioját a békének kifelé és befelé való biztosításában látja. Ezért kötötte meg a hármasszövetséget, melyet oly hiven és erősen megtart és véd; nem pedig azért, hogy valakit fenyegetsen, hogy haderejével kérékadjék, koronája fényét csillogtassa, hanem hogy a tulzókat és viszálykodó természetűeket korlátok közt tartsa, a világbéke minden megzavarását megakadályozza. Ezért lép fel mint választott bíró és mint békebíró akkor is, ha a politikai magyar, vagyis a politikailag egységes, osztatlan magyar nemzet egyes csoportjai közt differenciák a belbéke megzavarásával fenyegetnek.

A király nem azért ejti szavát a mérleg serpenyőjébe, hogy az egyik törzsnak, az egyik nemzetiségnek vagy hitfelekezetenek a másik előtt előnyt adjon; ő minden állampolgárt egyforma szeretettel ölel fel, különbség nélkül akarja mindegyik boldogságát s javát. De nem tűrheti s nem akarja tűrni, hogy az állam jóllétét bárki veszélyeztesse; nem tűrheti s nem akarja tűrni, hogy bárkinek hibájából csorba essék a testvéri egyetértés, a mely egyedül képes erőssé tenni a hazát. Az

irredentista románok üzelméi igen kellemetlen föllépéseket provokáltak, de a nagyváradi és aradi utópolitika sem volt sem politikailag okos, sem emberileg tapintatos.

Midőn a király az egyik részen a tulhajtott chauvinizmust, a másik részen a hazafiatlan vakmerőséget a korlátok közé utasítja: nagy szolgálatot tesz úgy a románságnak, mint a magyarságnak; tisztán és mocsoktól menten tartja az államegészet, a hazát az egyik számára úgy, mint a másiké. Pável püspök és Fábán főispán hallotta a békefejedelem atyai intelmét; bizonynyal lez rá gondjuk, hogy hasson az ama körökre, melyeknek vezetése rájuk van bízva. A király borossebei beszédeivel, melyeken az állampolgárok közti testvériség hangoztatása vonul keresztül, a nemzetiségi kérdés ismét a helyes vágányba terelített s ha tovább is napirenden maradna, az csak azért lenne, hogy békésen, egyetértéssel elintéztessék. Hiszen állami és speczialiter magyar részről soha sem tagadták, hogy a nemzeti kérdésekben létező gyakorlat nem praktikus, mindenfelé kielégítő keresztülvitele az 1868-iki törvénynek, hogy ez irányban sok kőcedálni, javítani való lenne. A mostani belügyminiszter, Hieronymi, zombolyai emlékezetes beszédében kifejezetten utalt az e téren létező hiányokra s biztosak lehetünk, hogy szent komolysággal rajta van miszerint a románokat és a tótokat is az állameszmének kedvezőbbben hangolja, velük becsületes, testvéris békét kössön. Ez azonban semmiesetre sem jelentheti az állameszme árubabocsátását, vagy magyar néprétegek elnemzetietlenítését; egy irredentista föllépése a románoknak, vagy a tótok okatlan pánszlávokodása pedig legkevésbé alkalmas eszköz arra, hogy a mindenki számára óhajtott békét, nélkülözhetlen egyetértést helyreállítsa. Békén, csöndben mindent el lehet

rendezni. Erre vezessen a király atyai intelmé.

A királyi beszédeknek méltó s föltötte jelentőséges folytatása lesz Kőszegen. Ha szükséges lesz, ott is érintve lesz az egyházpolitika, de csakis, ha szükséges. Reméljük, hogy a szükségesség ez esete nem fog bekövetkezni, hanem inkább a katholicus püspöki kar magas politikai érteke és évszázadok óta kipróbált hazafias tapintata a jószágos királynak még szeliden intó szavát is elkerülhetővé teszi ebben az ügyben, a mely oly igen, oly felette kényes, a mely a leggyöngédebb benső érzelmeiket érinti.

A román trónörököséről. Bukarestből jelentik, hogy a román trónörökös azt a kívánságát nyilvánította királyi nagybátyjával szemben, hogy fölséges rokonát, a német császárt Magyarországon tartózkodása alkalmával ott meglátogathassa és ez alkalommal bensőben közeledhessék Ferencz József császár és királyhoz, a kiért rajong a herceg. Eddig még nem határoztak ez ügyben.

Az ostromállapot. Prágából írják: A rendőrség valamennyi kö- és könyvnyomdát utasította, hogy a náluk megjelenő kiadványok köteles példányát, tekintet nélkül a terjedeleme, 48 órával a kiadás előtt a sajtórendőrségnek bemutassák. A rendőrség vezetője az egyes nyomtatványokra vonatkozólag minden esetben külön intézkedéseket fog tenni.

A Karagyorgyevicsék. Belgrádból írják: A legelőkelőbb belgrádi polgárok pártkülönbség nélkül táviratilag köszönő feliratot intéztek Sándor királyhoz Karagyorgyevics sirjának megkoszoruzásáért. — Karagyorgyevics Péternek a „Neue Freie Presse”-ben megjelent nyilatkozata nagy csodálkozást keltett, mert több előkelő szerb előtt nem egyszer úgy nyilatkozott, hogy a politikai térről visszavonul. Mik azok a politikai jogok, melyekhez Karagyorgyevics ragaszkodik, itt nem értik, mert ő a hercegi címet is bitrolja, lévén atyja, Karagyorgyevics Sándor annak idején választott és nem örökös fejedelme Szerbiának; történt pedig tróntól való megfosztása

A „TORONTÁL” TÁRGYAJA.

Mámorban.

(Aranyos éjszaka.)

Három jó fiu, fiatal, tüzvérű fiu ült az asztalnál s cigány muzsika mellett csakhamar fölrepiüt a kedvök, mint egy nagy piros madár, mely csattogva, szilaján száldos a terem arany ciradás oszlopai között és fütüül, trillázik és nagyot-nagyot sikolt mámoros jókedvében.

A derék jó fiuk átszellemült arczzal, lángot vető szemekkel ültek egymással szemben és lesték egymás ajkáról a dalokat, a kedves, mámorító dalokat, melyek jobbára szerelemről szóltak, szomorúan is, vigan is, csapongva és panaszosan. Egyik olyan megkapóan énekelt, mint a másik, mert mind a három vidám fiúnak a szive danolt. Ah, a szív éneke az mindig szép, akármilyen artikulatlan hangon áradozik.

Ugy keletkezik ez a hangulat a három jó czimbora lelkében, mint a fuvalom, mely földszedi szárnyára a virág illatát, a mint hogy telis-tele van az ő szemök fénye is, és a nótájuk a rejtekükből kiszálló érzelmeik illatával, a hogy egymáshoz hajlongva, egymást átölelve mondják el dalajkat.

Nem a tivornya hangja ez, hanem a nemes hevület, a hangulat tündérújjai által megérintett legtitkosabb érzelmeik kiáradása, amiknek szilaj és panaszos akkordjai, mint szines pillangók röpdösnék a teremben.

A madarat a tolláról, a sziveteiket a nótátookról ismerjük meg vidám czimborák, a kik így összetalálkoztok és kibeszéletek magatokat a sziveteik énekeiben. S mire vége van a nótának megismerik egymás lelki világát, legelrejtettebb érzelmeit, anélkül, hogy vallomást tettek volna egymásnak arról: szerelmesek-e, van-e mit, van-e kit siratniok, miért uszik könyben a szeme az

egyiknek, melyik a boldog közöttük, melyik a boldogtalan, melyik a pehelykönyű vidám aranygyere, a ki úgy tud sirva énekelni mint nevetve sirni? . . . Sobase beszéltek erről egymásnak, mégis tisztában voltak mindezekkel, mert megismerték egymást a sziveik énekeiből.

Kettő közülök még egészen fiatal, modeljei a lány-ideálnak, nyulánk, karcsu, nyilt homlokú, barna fiuk, a harmadik igénytelenebb, mintha koravén volna éveikhez képest, a halánték-hajába a gondok ezüst szálat vannak behintve. De a dalt mind a három egyformán győzte, míg az éjféli odaült a nagy üvegábla mögé lesbe nagy sötét köpönyegében és ekkor intettek a cigányoknak.

Elindultak a harmathullató tavaszi éjszakába és meg sem álltak, míg egy hosszú homlokú ház elé nem értek.

Az első fiu így szólott:

— A nótáimat.

Fölzendültek az ablak alatt a nóták, melyeknek zengő akkordjain e vallomás szállt be a falombján átlapodzó lámpafényben megcsillanó sötét ablakon:

— Eljöttem hozzád, szép ideálm, kicsi bálványom, mert megéreztem, hogy édes álmodban hívtál engemet. Nem tudok egyebet mondani: szeretlek és meghalnék, ha nem szeretnél. Nem tudok egyebet kérdezni, mint amit mindennap, minden órában, minden pillanatban kérdezek: szeretsz-e? Mindig, mindig ezt a feleletet várom, a sirig ezt a feleletet: szeretlek! Ezt feleled nekem. Emlékezel az első tekintetre, melynek okvetlenül áruolomnak kellett lennie. Amilyen erős férfúnak hittem magamat, olyan szentimentális lettem egyszerre, vagy tán gyöngé a te igézetes szép szem visszazérese alatt. Én mindjárt eltaláltam, hogy te vagy az édes anygalom, akit én keresek magamnak, aki nekem rendelve van. Te vagy az én szép szeretöm, az én oltári szentségem,

akinek a piczi lábainál ezentul nekem imádkozni kell.

Jártam utánad remegő lélekkel, mert nagyon félttem, hogy elveszítelek. Szerettek mások is, de nem úgy, mint én, mert lám — űk nem tudnak utánad meghalni. Pedig már láthatják, tudhatják, hogy te engem szeretsz. Ah, érzem, hogy e hangokra sóhajtasz kicsi ágyadban felülve és kiszáll hozzám, fölhevült arczomat üditőn érintve, vallomásod: Szeretlek. Hallod-e anygalom, mit mond e dal vissza neked? Hogy várj reám, légy hü, szeress, eljövök érted rövid idő múlva és megkérem a kezéd, amelyben nem hozomány, hanem az én boldogságom van elrejtve . . .

A vallomás ezen végső akkordjánál az ablak sötétén fénylő üvegábla mögött egy fehér madár repült el hirtelen . . . az a kicsi kéz, mely azt a nagy boldogságot rejtegeti, mutatta magát.

A három jó fiu tovább ment az éjszakában a cigány troubadourokkal és megálltak most egy emeletes ház előtt.

A második fiu mondta itten:

— Az én nótáim következnek.

Rázendültek az ő szivének a nótái e vallomással:

— Keljetek föl édes kis pajtások; a ti könnyű szivü, jókedvü udvarlótok jött el az ablakotok alá vidám nótáival, amiket ti kedveltek. A papa ugyan haragudni fog érte, hogy ilyen semmiképpen sem komoly udvarló fölveri ilyen léha vallomással őt és az ő édes piczi leányait, de hát a papa csak haragudjék, azzal nem törődöm, ha én titeket mulattathatlak édes kis pajtások.

Én, én vagyok, ez a czilinder, ami a fejemen van, a czimboraé, az az arany zsinóros sipka, ami czimboram fejen ül, az az anyóm; de hiszen ráismertek a nótáimról, ha csuhát öltök is, és kedvem csengéséről. Én vagyok az a

a skuptina által, a mit Szerbiának akkori szuverénje, a szultán is jóváhagyott. Ma tehát a Karagorgyevics családnak semmi néven nevezendő jogai nincsenek Szerbiában. Hogy Sándor király leróta kegyeletét Szerbia ujabbkori történelme legnagyobb hősének sírján, nem az utódokra való tekintetből történt, hanem tisztán nemes szíve sugallatát követve áldozott a nagy szerb dicső emlékének.

HIREK.

A miniszter meghagyásából. Dr. Téry Ödön egészségügyi felügyelő a belügy miniszter megbízásából szemlét fog tartani Torontálvármegyében egyes községeiben, meggyőződni akarva, hogy vajjon híven teljesítették-e az előirt rendszabályokat. A felügyelő, aki már az elmúlt évben is volt vármegyénkben, azt is megfogja vizsgálni, hogy vajjon újabb teendők nem-e szükségesek.

Jubileum. A helyben állomásozó 29 gyalogezrednek köztiszteletben álló parancsnoka: golobrdói Szervicz György osász. és kir. alezredes, kit kiváló katonai érdemei elismerésül ő Felsője a király magyar nemességgel tüntetett ki, a mai napon töltötte be 40 ik szolgálati évét. Ez alkalomból a helyben állomásozó közös hadseregbeli és honvédségi tisztikar testületileg üdvözölte a jubiléumát, ki a hozzá intézett beszédekre meghatottan válaszolt.

Hazafias posta igazgató. Felmerült eset alkalmából, melyben a fél címére érkezett, de idejében be nem váltott postautalvány utólagos érvényesítése végett német nyelven szerkesztett kérvénnyel fordult a temesvári kir. posta és táviratigazgatóhoz, ez utóbbi f. é. június hó 26 án 13264. sz. a. következő átiratot intézte a temesvári kereskedelmi és iparkamarához: „Bár kérelmező kívánságának ez alkalommal — tekintettel az ügy sürgős voltára — eleget tettem, ez esettől indítva s mert a délvidéki kereskedők ezen hatósághoz intézett beadványaikat rendszeren német nyelven adják be, tisztelettel felkerem a tekintetes kereskedelmi és iparkamarát, hogy a területén üzlettel bíró bejegyzett cégeket körülírtilag felhívni sziveskedjék, hogy ezen hatósághoz benyújtandó kérvényeiket és mindennemű beadványaikat ne csak a fennálló törvényezik határozatai miatt, hanem már hazafias érzelmeiktől indítva, az állam hivatalos nyelvén írva nyújtsák be. Temesvárott, 1893. június 26-án, Pethő kir. posta- és táviratigazgató.” A kamara a temesvári kir. posta- és táviratigazgató ezen átiratát alkalmazkodás végett figyelmébe ajánlotta a kamarai kerület összes üzletkörünek.

Köszönetnyilvánítások. A nagybecskereki róm. kath. templomban az oltárók feldíszítésére legujabban a következő t. cz. uraságok adakoztak: Fornszek Béla 5 frt. Piukovics János 2 frt. Dr. Demkó Pál 5 frt. Ifj. dr. Demkó Pál 5 frt. Dr. Kiss János 2 frt. Szávits Jánosné 2 frt. Napholcz Johanna 5 frt. Krcselits Márk 10 frt. Meznik-Zolkievitz Antónia 5 frt. Jarmaczky Matild 3 frt. Beigl Zsigmond 3 frt. Prandl Rezső 1 frt. Schneller J. 1 frt. Schmidt Piechl Emilia 30 frt. Lindhof Amália 5 frt. Kothstein János 3 frt. Hirsch Lajos 2 frt. Rózsa Béla 3 frt. Andel Károly 2 frt.

vidám fiu, akinek a szerelme addig tart, amíg egy pillangó él, de nem is szabad ám neki tovább tartani, meg kell annak halmi hamarosan, mert rossz vége lenne, ha hosszú életre volna kárhóztatva. Mikor megtelik csordulásig a szívem kicsi kisasszonykáim, előveszem és kiöntöm a nótában, hegedűszóban, tánczolásban. Ahányat peng a sarkantyum, annyi dobbanásban lesz könnyebb a szívem, míg újra a régi vagyok, a pillangó fiu, aki odebb repül, mulattat, dévajkodik, bolondjában szerelemről is beszél, de biz azt sose vegyétek komolyan. Halljátok-e, jó kis fehérarczu tündér czimborák, ott az ablak mögött, a sarkantyum most is cseng a jó kedvemtől, a szívem is könnyebb lesz mindjárt. Bolond, könynyű portéka ez a huszárszerem, hamarabb elpusztul az tán, mint amilyen hamar lehull egy csillag — nem a Reichkrigminiszteri, hanem arról a magasságos égből, mely nagyon szépen megteremtette a huszárt, de valamit mégis ki felejtett belőle: — a kaucziót...

A libegő fehér függöny mögül, mely mint hosszú kísértet nyult végig az ablakon, madár trillázás hangzott ki... pedig nem az volt: a kis tündérpajtások, ahogy a vidám fiu az ő hölgyecskéit hívja, kaczagtak ottan megbujva egy-egy szállgyufácskával ünnepies görögützet adva...

Aztán a három jó fiu odebb állt. A harmadikra került a sor.

A szegény fiu mámoros fejfel egyszerre megállt és rákiáltott a cigányokra.

Nézzetek fel az égre, ott van az én ablakom, onnét hallgatják meg az én notámat.

A cigányok az égfelé néztek és húzták. A menny felé szálló hangokban ez a vallomás repült fel a csillagokig:

Szeretlek angysalom, csak téged, csak téged...

Schindelás Béla 2 frt. Novák J. C. 3 frt. Baaden János 2 frt. Petri J. 2 frt. Helmbold Mari 5 frt. Zieger Paulina 1 frt. Kovács Sándor 5 frt. Patak Emma 10 frt. Stoits Johanna 5 frt. Steinbach Antal 5 frt. Moldoványi László és Ida 2 frt. Kremer Fülöp 2 frt. Mayer Rezső 1 frt. Nikolics-Dániel Etel 1 frt. Ezen kegyes adományokért mindnyájuknak mély hála és a legmelegebb köszönet fejeztetik ki a templom nevében. Isten áldja, Isten fizesse meg. Schaeffer Antal, pápai praelatus, kamarás, apát, városi plébános. — Menczer Lipót megyei főpénztárnok ujjában ismét 7 frtnyi összeget küldött a helybeli „Iskolagyermek-barát-segélyző-egylet” pénztárába, melyért halás köszönetet mond az egylet vezetőségére.

A holnapi verseny. Nagy az élénkség regattistáink közt, a kik erősen készülnek a holnapi törökbecsei versenyre. A program érdekes pontokból van összeállítva, nem csodálatos, hogy Nagybecskereken is sokan érdeklődnek a versenyek iránt. A regattisták jó része a déli vonattal utazott el Törökbecsére, a versenyzők egy része, és az érdeklődő közönség holnap teszi meg az utat. A törökbecsei társaság igazgatósága annak kijelentésére kért felbennünket, hogy a társaság helyiségei a vendégek rendelkezésére állanak. A helyiségekben ételek és italokról is gondoskodva van.

Temesvármegye virillistáinak névgyűléke most lett közzételve. Eszerint a legtöbb adótfizető Temesmegyében gróf Zselenszky Róbert, Ujfalu, ki 15.175 frt 68 krnyi adót fizet. Tízezer frton felüli adótfizető több nincsen Temesmegyében. Ötezer frtnál többet fizetnek 4-en. Kétezernél többet 7-en. Ezernél többet 34-en, a többi mind ezer frton alul fizet.

Beszéda. A szerb fiatalság holnap este tánczvizsgálommal egybekötött hangversenyrendez, amely iránt igen nagy az érdeklődés. A teljes műsor a következő: I. rész. 1. Előszó, tartja Raskovics Zorka kisasszony. 2. Marinkovics J., „szerb nemzeti dalok” II. csoportja, énekl: a verseczi szerb dalárda. 3. Stöhr A., „Fantasie brillante”, zongorán előadja: Marinkovics Lenka kisasszony. 4. Tolinger, „Gyulityi”, előadja gordonka és harmonium kíséretében: Szultana Czujuk kisasszony. 5. Verdi G., „Il Lombardi”, klarinet szóló, előadja: a nagybecskereki zenekedvelők köre. 6. Gyulai Pál, „Éji látogatás”, melodráma, előadja zenekíséret mellett, Petrovics J. urhölgy. 7. Szerb nemzeti dalok, énekl: guszle kíséretében Runics Vitomir. II. rész. 1. Marinkovics J., „A meglegedett folyam”, zongora kíséretében előadja: a verseczi szerb dalárda. 2. Bertholdy Mendelssohn, „Ouverture”, Ruy Blashoz, négy kézre zongorán játszak: Jovanka és Mila Ilics kisasszonyok. 3. Gounod, „Schmuck”, részlet Faust cz. operából, énekl: Czujuk Szultana kisasszony. 4. Beriot Ch. Beethoven, „Tremolo”, hegedűszóló, előadja: a nagybecskereki zenekedvelők köre. 5. Smith Sydney-Weber, „Paraphrase”, zongorán előadja: Jovanovics Jovanka kisasszony. 6. Bazaine J., „Keresztesek a tengeren”, énekl: a verseczi szerb dalegylet férfikara.

Eljegyzés. Kohn Sándor nagyikindai kereskedő eljegyezte Löwy Mór ottani fakeskedő bájos leányát, Idát.

A „Nagybecskereki Iskolagyermek-barát” segélyző-egylet a tegnapi délután hirdett közgyűlését nem tarthatta meg, mert összesen csak négy egyleti tag jelent meg a hirdett gyűlésre. A egylet vezetősége legközelebb újra fogja a közgyűlést egybehívni.

Lóverseny. Az október hó 8 án d. u. 2 órakor tartandó lóverseny programja a következő: 1. Mezei gazdák versenye: Fúthat minden torontálvármegyebeli, földműveléssel foglalkozó parasztagazdának tulajdonában levő, torontálvármegyebeli nevelésű ló, nyereg nélkül lovalgolvá. Távság 1500 méter. Nevezés a verseny napján déli 12 óráig. A magy. kir. földművelési miniszterium nevében adott államdíj. I-ső 100 korona, II-ik 50 korona, III-ik 20 korona. Nevezési díj 1 korona, bánat nincsen. 2. Gátverseny: 200 korona a nyerőnek. 3 éves és idősebb lovak számára. Távság 2400 méter (6 gáttal). Teher 3 évesre 60 kg., 4 évesre 69 kg., 5 évesre vagy idősebb 71 kg. Tétel 10 korona. Fuss vagy fizess. A tét és bánatok fele a 2 ik lóé. Urlovasok. 3. Ügetőverseny: Négy kerekű, négy üléses kettős fogatoknak. Nyitva magyarországbeli nevelésű lovak számára, urkocsisok. Minden fogat az urkocsison kívül egy bírót visz magával. Disqualifikál ha a fogatbeli két ló, habár nem egyfolytában is, összesen 30 vágta-ugrást tesz. Távság circa 2000 méter. Tétel 10 korona, bánat külön ugyanannyi. A m. kir. földművelési miniszterium

nevében adott államdíj. I-ső díj 300 korona, II-ik díj tétélek és bánat fele. 4. Sikverseny: Tiszteletdíj és 100 korona a nyerőnek. Nyitva torontálmegyei 3 éves vagy idősebb lovak számára. Távság 2400 m. Teher 3 évesre 56 $\frac{1}{2}$ kg., 4 évesre vagy idősebb 60 $\frac{1}{2}$ kg. Tétel 10 korona. Fuss vagy fizess. A tét és bánatok fele a 2-ik lóé Urlovasok. 5. Akadályverseny: Tiszteletdíj és 200 korona a nyerőnek. 4 éves vagy idősebb lovak számára. Távság 3200 m. Teher 4 évesre 65 kg., 5 évesre 70 kg., 6 vagy idősebb 72 kg. 600 frankos versenydíj nyertesére 2 kiló; 1000 frankos nyertes 3 kilóval több. Telivér 1 $\frac{1}{2}$ kiló külön. Tétel 20 korona, fuss vagy fizess. A 2-ik ló a téték és bánatok fele. Urlovasok. 6. Mezei gazdák versenye: Torontálvármegyebeli földműveléssel foglalkozó parasztagazda tulajdonában levő bármily koru és származású ló számára. Távság 1500 méter. Nevezés a verseny napján déli 12 óráig. A m. kir. földművelési miniszterium nevében adott államdíj. I. díj 60 korona, II. díj 40 korona, III. díj 20 korona, IV. díj 10 korona. 7. Akadályverseny. Nyitva minden 4 éves vagy idősebb ló számára. Urlovasok. Teher 4 évesre 65 kg., 5 évesre 70 kg., 6 éves vagy idősebb 72 kg. Egy 600 frankos hasonló versenydíj nyertesére külön 2 kiló, több ilyen vagy egy 1000 frankos hasonló versenydíj nyertesére 3 kilóval több. Telivér 1 $\frac{1}{2}$ kiló külön teher. Távság 4000 méter, 9 akadálylyal. Tétel 50 kor., bánat külön 25 kor., I. tiszteletdíj és 800 kor., II. tiszteletdíj, III. ló tételenti. Minden félórán új verseny. A II., IV., V. és VII. versenyre nézve a budapesti lovaregylet versenyszabályai irányadók. Nevezni lehet Bakalovich Agost főszolgabíró urnál, mint a versenyt rendező bizottság titkáranál Nagybecskereken. A verseny a bécsi és budapesti lovaregyletek titkárságának közzététel végett bejelentett. A II., III., IV., V. és VII. számú versenyre nevezési zár idő 1893. évi szeptember hó 25-ének déli 12 órája, a nevezéshez a tétel összege csatolandó. Az akadályok egy méternél nem magasabbak és három méternél nem szélesebbek. A II., IV., V. és VII. számú versenyek színekben vagy egyenruhában lovalgolandók.

A kolera miatt. Az óbecsei magyar népkör jubilaris zászlóünnepélyét, melyet e hó 17 én akartak megtartani, a kolera miatt elhalasztották. Az ünnepély megtartása annak idején hirdetve lesz.

Temesvármegye igazoló választmánya tegnapi gyűlést Dobó Miklós apátkanonok elnöklete alatt. E gyűlésen megállapították és elfogadták a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékét, továbbá a Máslakon és Hidegkuton tartott megyebizottsági tagválasztás ellen beadott felebbezést. A bizottság mindkét választást megsemmisítette és így Máslakon és Hidegkuton új választás lesz.

A kolera a vármegyénkben. Az utóbbi napokban egyedül Kumánról érkezett jelentés, hogy ott koleraganus eset fordult elő. A hatóságok megtették a szélesebbkörű intézkedéseket.

Vakmerő betörés. A betörések krónikájában vakmerőség dolgában nem utolsó helyet foglal el az a betörés, amit eddig még ismeretlen tettek az éjjel elkövettek. Betörték ugyanis — az udvaron keresztül — Eberhardt Antal cipész üzletébe, s ott daczára annak, hogy az üzlet a városháza szomszédságában van és a Hunyady-utczára nyílik, olyan kényelemmel végeztek dolgukat, hogy egy rossz pár cipőt is ráértek jókkal felcserélni s a feltört pénztár körül heverő gyufahalmaz azt mutatja, hogy nem tartották a dolgot nagyon sietősnek. Eberhardt Antal cipésznek a fő utczára nyílik az üzlete, az udvar felé van azonban egy kis műhelye is. E műhely a szerb egyház épületében van s közvetlenül a szoba ablaka alatt kiszédtek a téglákat s úgy hatoltak be a szomszédos üzleti helyiségbe. Itt feltörték az íróasztal fiókját, a melyben 550 forint volt, még pedig négy darab 5 forintos bankjegyen kívül mind tíz forintosokban. Ráértek még arra is, hogy egy aranykarperecet és egy vörös köves gyémántgyűrűt is elemeljenek s az egyikük odáig ment a vakmerőségben, hogy a csendes humornak is szentelt egy percet, és a saját hasznavehetetlen cipőit ujjakkal cserélte fel. Érdekes, hogy az üzlet kirakata a Hunyady utczára nyílik és valóságos csodálatos, hogy a világság mellett dolgozó betörőket ki sem vette észre. A betörők ott hagyták a vésőt is, melylyel az író asztalt feltörték. A rendőrség e nyomon indult meg is sorba járta az üzleteket, kipuhatalandó, hogy hátha azok ismerték-e a véső birtoosát. A kísérlet hiábavaló volt, mert az egybehangzó vélemények szerint Nagybecskereken afféle vésőket öt év óta nem árulnak. A rendőrség megtette a legmesszemenőbb intézkedéseket.

— **Betörés Mokrinban.** Mokrinban folyó hó 10-én éjjel Elenberger Katalin szatócs üzletét, az ajtót feltörve, kirabolták. A kis szatócsüzletben volt összes árukat elvitték: cukrot, kósót, szivarokat, cigarettet, kávé, zsákokat 133 forint 47 kr értékben. A tettesek ismeretlenek. A csendőrség jelentése szerint a gyanu a felelős éjjeli őrekre irányul, kik két pártra szakadva, hogy egyik a másikat károsítva, állítólag meglopják egymás negyedét.

— **Szenzációs üngyilkosság.** Dobján László temesvári tanító, okl. polgári iskolai tanár tegnap este Szakálházán föbbe lötte magát és haldoklik. A szerencsétlen tanító, ki egyike a legjelesebb magyar paedagogusoknak, alig 43 évet élt és élete a csalódások és morális szenvedések láncolata. Midőn a temesvári belvárosi iskolák igazgatói állása üresedésben volt, a német hírlapok vérig meghurcolták őt és nejét. A vehemens támadásnak az lett a következménye, hogy bár a hivatalos vizsgálat kiderítette ártatlanságát, Dobján a rég megérdemelt előléptetéstől elesett. Ettől kezdve Dobján teljesen meghasonlott magával. Utolsó erkölcsi támaszát akkor vesztette el, midőn az iskola szék őt a majorkilvárosba helyezte. Dobján ezt a degradálást nem akarta elfogadni. Budapestre utazott, hogy Lévy kultuszminiszeri osztálytanácsos, egykori tanártársa, neveztesse ki valamely állami tanítói állásra. Ugy látszik sikertelenül járt a miniszteriumban, mert mikor a tegnapi személyvonattal hazautazott Temesvárra, utközben kiszállt Szakálházán és ott a község felé vezető uton revolverrel háromszor lött magát. A harmadik golyó mellén a 6 ik és 7 ik borda között hatolt be és így felgyógyulásához nincsen remény. — Dobján László, kit a tanítógyűlések révén városunkban is sokan ismernek, rendkívül sokat tett Temesvár iskoláinak magyarosítása érdekében, valamint a magyar színészetnek Temesvárott való állandósítása ügyében. A társadalmi életben kiváló szerepet játszott, mint a temesvári magyar színügy gyámolító egyesület pénztárosa, valamint a temesvárgyárvasi magyar társaság titkára. Szerető neje kívül két szép leánya sir a szerencsétlen paedagogus halálos ágyán.

— **Rablóbanda Temesmegyében.** Néhány nap óta egész rablóbanda garázdalkodik Temesmegyében. E héten ellátogatott a banda Máslak községbe, hol a postát akarták kirabolni. Próbálták az épület ajtaját és ablakait benyomni és a midőn az nem sikerült, a falakat kezdték aláásni. A zajra felébredt a postamester és az ablakon át több lövést tett a rablókra, mire azok elmenekültek. A banda ismét tovább állott Fibi községbe, hol három üzletben követték el betörési kísérleteket. De itt is rendkívül ügyetlenül „dolgoztak”, az ajtófeszítésre felébredt háznép felverte az egész községet, de innét is sikerült ép-kéz láb elmenekülniök. A csendőrség erélyesen nyomozza a bandát.

— **Gyilkosság.** Beregszóról érkezett hír szerint ott ma reggel Vojna Illie odaváló földmivest agyonszúrták. A temesvári kir. törvényszék részéről Kovács Marcel törvényszéki jegyző és dr. Tauffer Jenő törvényszéki orvos mentek ki Beregszóra a helyszíni vizsgálat céljából.

— **A gyümölcs rossz ízű lett.** Wagner János, Popov Száva, Kriszmann János borbélytanoncok és Bordulya Milán csizmadiaség egyideig csak türtöztették a gyümölcs utáni vágyukat, utóbb azonban közös akarattal kimondták, hogy gyümölcsöt lopni nem szégyen és akként eseltek. De az éber rendőrség elcsipte őket a gyümölcs rájuk nézve csakugyan rossz ízű lett.

— **M. kir. államvasutak.** „Magyar dunaátrakodási forgalom Zimonyon, illetve Baziáson át” (dijszabás életbeléptetése). F. évi szept. hó 1-én egy új magyar átrakodási dijszabás lépett életbe, mely magyarországi vasuti állomásokról az al dunai (Orsova alatt fekvő) hajó állomásokra vagy viszont való forgalmát zimonyi illetve baziási átrakodással közvetlenül lebonyolítani van hivatalva. Jelen dijszabás által az 1887. évi július hó 1-től érvényes zimonyi átrakodási dijszabás hatályon kívül helyeztetik, a mennyiben azonban az említett dijszabásban felvett egyes viszonylatokra nézve a jelen dijszabás díjtételeket nem tartalmaz, avagy az eddigi díjtételekkel szemben díjfelemelések állanak be, az illető régi díjtételek 1893. évi október hó 15-ig érvényben maradnak. A dijszabás 14 kivételes dijszabást tartalmaz és pedig különféle áruknak kocsis és fuvarlevelel 5000 vagy 10,000 kgr. mennyiségben való szállítására mind például: sör, bor, ásványvíz, cukor, vas, papír, üveg, cement, szikló, cizk, butorok, fa és jutaszövetek. Különös figyelmébe ajánljuk a szállító közönségnek, hogy tekintettel azon körülményre, hogy a vasútról a hajóra átmenő áruknál a hajófuvarleveleknek és a hajóról a vasútra átmenő áruknál a vasuti fuvarleveleknek a feladó rendelkezéséhez képest leendő kiállítását az I. cs. kir. szab. duna-gőzhajózási társulat elvállalta, a feladók a fuvarleveleket csakis az illető átrakodó állomásig,

vagyis Zimonyig, illetve Baziásig állítsák ki és ezen fuvarleveleken czimzettként az I. cs. kir. szab. duna-gőzhajózási társulat zimonyi főügynökségét, illetve baziási ügynökségét nevezik meg, e mellett azonban az üzletszabályzat 52. §-ának 5 pontjához képest a fuvarlevelek hátlapjának a czimzésre rendelt felén a tulajdonképen czimzettet és a végleges rendeltetési állomás is megjelöljék. Ugyanott jelölendő meg a feladók által a vasuti fuvarleveleken a hajósvonalon biztosítani szándékolt magasabb érték és a hajózási fuvarleveleken a vasuti vonalon bevallandó szállítási érdek. Jelen dijszabás példányai a részes szállítási vállalatoknál és ezeknek nagyobb állomásain 35 kr-ért kaphatók. Budapest, 1893. évi augusztus havában. A m. kir. államvasutak igazgatósága egyúttal a többi részes szállítási vállalatok nevében is.

Táviratok.

A király utazása.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király a csehországi forrongások miatt nem megy Belyére vadászni, hanem a hadgyakorlatok befejezése után azonnal Bécsbe utazik. Helyette Lipót bajor herceg fog Vilmos német császárral együtt vadászni.

A községi hadgyakorlatok.

Budapest, szeptember 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kőszegről jelelik, hogy tegnap déli 1/2 órakor odaérkezett Albrecht és Vilmos főherceg, este pedig megérkezett Jenő főherceg, a kiket a képviselőtestület üdvözölt. Jenő főherceg a polgármester üdvözlésére kijelentette, hogy örül, hogy jól ismert kedves városát viszont láthatja, ahol oly kedves napokat töltött. Albrecht főherceg ezt mondta: „Örülök, hogy ismét itt vagyok a szép Kőszegen.” Albrecht főherceg katonai szemlélet tartott megérkezése után. A fogadtatások után Radó főispán, a fővárosi sajtó ott levő képviselői tiszteletére fényes ebédet adott.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) József főherceg ma érkezett meg Kőszegre. Vele jöttek: Wekerle miniszterelnök, Fejérváry, Hieronymi, Tisza Lajos miniszterek és Tisza Kálmán.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Auspitz vezérkari ezredes a hírlapírók előtt ma úgy nyilatkozott, hogy ez az első ily nagyszabású manőver a monarchiában. Valóságos háborúhoz hasonló — mondá — és főleg stratégiai szempontból nagy érdekű.

Albrecht főherceg nyilatkozata.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Albrecht főherceg tegnap délben, az ebéd alkalmával, melyet a táborban fogyasztottak el, felismerte a sátor, mely a kuzodjai napok véres eseményeinek tanuja volt. A főherceg németül kérdezte, hogy ez az a történelmi nevezetességű sátor, és az az igenlő válasza így szóhajtott fel:

— Hjah! Régi szép idők!

A hercegprimási udvarból.

Budapest, szeptember 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából távirják, hogy a hercegprimás udvarában legutóbb történt személyváltozásoknak okai a következők: Mikor Vaszary hercegprimás legutóbb Rómában időzött, a pápánál való tisztelgése alkalmával a pápa úgy nyilatkozott előtte, hogy Esztergomból egymás után kapta a névtelen leveleket, amelyek a hercegprimást a leggaládabb vádakkal illetik. A névtelenül küldött leveleket — mint most kiderült — a hercegprimáshoz közel álló papok írták. Ezeket a hercegprimás elbocsátotta állásaikból.

A nagyváradai jogakadémia.

Budapest, szeptember 16 (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról sürgőnyzik, hogy Schlauch püspök tegnap ünnepélyesen nyitotta meg a nagyváradai jogakadémiát.

Óriási tűz.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosban ma délben a jégművek kigyulladtak. Roppant tűz keletkezett s a kár mintegy 150.000 forint.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

Magyarországgal való Elba átrakodási forgalom. (Uj dijszabás életbeléptetése.) 1893. évi szeptember hó 1-én az Elbaátrakodási helyek és Magyarország közötti kötelek-forgalomban új közvetlen dijszabás (II. rész) lép életbe. Ezen új dijszabás által a Magyarország-Laube és Magyarország-Drezda-Elbarakpart közötti forgalomban 1885. évi szeptember hó 1-től érvényben állott dijszabások I - XIV., ill. XIII. sz. pótlékaikkal együtt hatályon kívül helyeztetnek. Ezen dijszabás, melynek ára 1 frt, a részes vasutigazgatóságoknál megszerezhető. — Budapest, 1893. augusztus hóban. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Magy. kir. államvasutak.

Budapest jobbparti üzletvezetőség.

(Árverési hirdetmény.) Ezennel közhírre tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kiváltképpen szállítványok nyilvános elárverezése Budapest Dunapart állomásunkon folyó hó 21-én, csütörtökön, délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik. — Budapest, 1893. szeptember hó 10-én. Az üzletvezetőség. (Utánnyomat nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény. (Arudijszabás életbeléptetése a zsebely-csákovári h. é. vasuton.) A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló zsebely-csákovári h. é. vasuton folyó évi szeptember hó 1-ével ezen vasut arudijszabása (II. rész) lép életbe, mely a gyors- és teheráruknak ezen h. é. vasuton való szállítására vonatkozó határozmányokat és illeteket tartalmazza. Ezen dijszabás példányai a magy. kir. államvasutak dijszabási szakosztályában példányonként 30 kr-ért kaphatók. Budapest, 1893. augusztus hó 15-én. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Dr. Brájjer Lajos távolléte alatt a szerkesztésért felelős: Hoitsy Jenő főmunkatárs.

Hirdetések.

KOLERA ELLEN!

BORKIVONAT!

Csakis

szerecsenfejjel

valódi,

hamisítványoktól óvakodjanak!

Kapható a legfinomabb fűszer-, csemege- és gyógyfű-kereskedésekben, gyógyszerárakban, kávéházakban és cukrászdákban.

Vezérképviselők: (540-20.4)

PFAU és TÁRSA, FIUME.

